

Zas Latweefchu draugs.

1844. 20. Juli.

29ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Nihges. Leela nelai me mums Nihdsineekem pa Daugawu aiswinna trefch; deenā ir notikfufe zaur to warrenu straumi un zaur wehtru. Kad jau dauds neddelas bes mitteschanas bija lihjis, tad straume Daugawā arri jau tik mak- tigi bija augufe, kā zitrōs gaddōs pašā pawassarā ne noteek, un sahze jo deenas jo stipraki raushtit pee muhsu tilta un winna pahleem. 12tā Juhli ap pašchu puffedenu sahze arri wehl wehtra plohsitees, un schi lihds ar straumi abtrumā saplehse tohs strik- kus, ar ko tas seels pulks plohsu un struhgu augschpuffē pee mallas bija peefeets, un dsinne schohs wiffus prett tiltu. Pahli saluhse, ilts, kam wehl tauschu bija wirsū, isahrdjahs, un jukku jukkahm lihds ar luggēem, bordineem, laiwahm, struhgahm un plohsiteem gabje leijā. Tiklai tilta widdus-gabbals, kas fellā stahw, palikke ar saweem pahleem weetā. Buhtu wifs taisni gabjis juhā, ja Deews schehligā prahā ne wehl buhtu subtijis to wehju, kas tahs mantas 4 lihds 5 werstes tahtumā drihs wiffas dsinne pee mallas, us to leelu spilwi. Bet jik tatschu irr gabjis pohā, to wehl lihds scho deenu ne dabujam sinnah. Un nu ak! tawas mohlas, ar ko tilta gabbalus un tohs balkus un struhgus, straumei pretti, atkal wedd us augschu! — Labba leeta gan buhtu, ja Nihdsineeki, kā jau zitti upmallneeki, few drihs fagahdatu tahdu maschihni, ar ko mehroht; jik stipra straume effoht; jo tas winneem ne ween skaidri rahditu, kad ar enkureem, woi zittadi tilts un struhgas jo labbaki ja-farga, bet arri, kad pa wiffam ja-aisleeds, tilta klappes atwehtr. — Deews, pasargi jel us preefschu! — Muhsu zeenigs general-gubernaters taggad irr eezehlis sawadu teesu, kas lai ismekle, jik nelai mes un skahdes zaur to irr notikfuschas, ka tilts is- schkihde, un pee kurras katram zilwekam ja-peemeldahs, kam woi pascham skahde gad- dijahs, woi kas warr doht sinnah pahr notikfuschahm nelai mehm.

Is Widsemmes. Lehrpates aprinki, Rappihn-muischā, atnahze 1mā Juhli rihā no zittas muischas 4 jauni lungi, weena preilene un weens puifis, un tur lihds waffaru gribbeja dsihwoht. Bija jauka, skaidra deenina; dewahs radekt, pirms ais- brauze, lihds ar zittu preileni, ar zittu puifi un trim masakeem behrneem wehl sehsstees pee uppes. Pee mallas bija laiwa, toi eekahpe wiffi, ihreja pascht un stubreja paschi. Gabje arri sudmallas esarā schurp un turp, un smeedamees un tehrsedami, nahze arri toi weetā, kur tas dsich atwars; jo winni tur tiklai redseja, ka uhdens drufzin ween greefahs, un pahr atwarra spehku winni wehl ne ko ne sinnoja. Bet tik ko tur bija

nahkufchi, atwars fagrahbj laiwu, un to eerauj appakfch flufchahm, — wiffi iftruhkufchees, fauz peh; palihga, — bet tai pafchâ azzumirkli laiwa ftraumê pahri reifes apqahfchahs, un wiffi flihkdami zihnijahs prett nahwi. Zitteem laimejahs pel-dohr nahkt pee mallas, ziteus isglahbe laudis, kas ahtrumâ atfrehjufchi. Tee isglahbtri irr tee ifcherri janni lungi, tas winneem lihds nahjis puifis un ta preilene no fchahs pafchahs muifchahs. Bet ta fwefcha preilene, tas puifis no fcheijenes un tee trihs behrni, pa wiffam pee; zilweki, irr nefchehligi noflihkufchi. Tik peh; 13 ftundahm isdewahs, weenu lihli no dshkuma dabbuht ahrâ, diwas ftundas peh; tam ohteru, un tâ jo prohjam lihds peektu deenu, kad beidsiht iswille to peektu lihli. — Ja laffitaji dauds maf gribb finnahr, zil leelas tahs behdas, kas zaur fcho nelaimi teem raddeem un peederrigeem uskrittufchahs, tad ja-ftahsta, ka ta preilene, kas noflihkufe, jau faweem jaunakeem brahleem un mahfahm par aumeistereeni irr bijufe, — un ka tam puifcham, kas 14 gaddus bija wezzumâ, un kufra wezzaki tablà femmê dshwo, tohti labba galwa bijufe, un winfch us fcho laiku, fur flohtas naw, tè bija atnahjis palustetees; — un arri ja-ftahsta, ka tee trihs behrni, 2 meitinas no 10 un 9 gaddeem, un weens dehlinsch no 5 gaddeem, weeneem pafcheem wezzakeem peederreja, kam lihds fchim wehl ne weens no winnu mihtem bija nomirris, un nu taggad no fefcheem weenâ reisê trihs aifgahje nahwê. Ak Kungs! ak Kungs! Zik neismannijamas irr tawas teefas, un zil ne-isdibbinajami tawi zelli! Remde tu pats to apbehdinatu wezzaku firds fahpes, un mahji tohs, ar pazeetigu prahtu lihds ar Gjabu isfaukt: tas Kungs irr dewis, tas Kungs irr nehmis; winna wahrds lai flawehs muhschigi!

Is Berlihnês. Tas Pruhfchu prinzie, kas arri augstakajs finnatneeks pahrwiffeem lehnina gwardies-pulkeem, ne fenn ar sawadeem raksteem wiffeem gwardies-wirfneekem irr aisleedfis, lai ne weenam farrawihtram kas femtigâ fahrtâ pasauj fahribas beedribâ eedohtees; jo fchahs beedribas pa wiffam aisleedsiht, brandwihnu dsert, un tof augstaka teefa effoht gahdajufe, ka pa bihtscheem, fewifchli pee munsterefchanos un lehaeri, faldarus ar brandwihnu pameelo par atspirgchanu. — Luf, tur zittadi spreesch, ne kâ Sweedye femmê! — Preezafimees, ka muhsu mallâ ne weenam, ir femneekam, now aisleegts, brandwihnam zektu greeft!

Is Ungaru femmes. Fur arri irr pilsefhta, kurroi wahrds Kronstatter, kâ-tai, kas tuwu pee Pehterburges pafchâ juhmallâ. Schinni Unguru femmes pilsefhtâ, fur wairak kâ 3000 zilweki, fewifchli leels pulks Wahzeefchu fabrikantu un ammatneeku dshwoja, pagahjufchâ mehnesi ugguns isfprukke un ahtrumâ tik warreni auge, ka wiffu pilsefhtu bes diweem-nammeem un bes tahs Luttera draudses basnizas fadedsinaja. Geseh zilweki zaur fcho ugguni breefningâ nahwê aifgahjufchi, bet tee zitti eedshworaji taggad bes maifes un pajumta isklijft.

S a w a d s f a p u i s.

Kalneesch Wahrtinsch bij labs, gohdigs un deewabihjigs faimneeks, kas tihfchi ne weenam zilwekom launu ne darrija un sawam tuwakam palihdsjeja, zil warredams,

tohs behdâs pamahzija, Deewa mihsliagam tehwa prahtam padohtees; un pats tabs behdâs, fo tas Kungs tam lihds schim peesuchtija, panesse pazeetigi un pataudamees us Deewu. Bet nu winsch jau dohmaja, ka wiinna firds pa wissam jau taifna un neschaubiga effoht, aismirdams, ka rakstihes stahw: »Kas schkeetahs stahwoht, tas lai peeluhto, ka tas ne kriht.« Tam Kungam, kas teem lepneem stahw pretti, tam patiffe, Mahrtiau pahrbaudih. Kruffa safitte wiinna druwâs; lohpi isfrahge zaur niknu sehrau, wezzaku dehlu kohks meschâ pee balku laishanas nositte. Gan greubras behdâs! Bet woi Mahrtinsch ne arri fazzija, kâ zittfahr. Gijabs: »Tas Kungs irr dewis, tas Kungs irr nehms; ra Kunga wahrds lai irr flawehes!«? Ak nè! Winsch, kas zittus bija eedrohschinajis, pats isfamiffahs, staigaja apfahr, ne gribbedams nedf wairt strahdâht, nedf par fo gahdâht. Gan wiinna prahtiga seewa, gan daschs draugs wiinnu mekleja eedrohschinah, bet welti, winsch ar ween fazzija: Ko es buhschu strahdâht, fo puhletees, es jau flaidri redsu, ka man laimes newaid. Gan pats mahzigtajs wiinnu pahrstrohsteja un tam pahrmette, ka effoht netizzigs, un mekleja, ar Deewa wahrdeem wiinnu eepreezinah. Mahrtinsch klausija, galwu nolaidis, un gahje prohjam, dohmadams: labbi gan warr runnah, tahds, kas tahdas behdâs pats naw baudijs! — Wiinna seewa, kurrâ wihra behdâs tohti pee firds gahje, peezehlehs weenâ rihâ, un sahje raudah. Kapeh; tu raudi? waijaja wihrs.

Seewa. Es scho nakt' behdigu fapni esmu redsejuse.

Wihrs. Woi tad neeka fapnis tewi warr apbehdinah? Tu jau ne kad tahdeem blehneem ne tizzeji.

Seewa. Teefa gan, bet schis fapnis man comeht grehtu firdi padarra; jo es redseju, ka pats Deews bij nomirris, un ka eugeki wiinnu apbedde.

Wihrs. Tu ar ween bij prahtiga seewa, woi tad nu effi palikkuse par tahdu mulki, ne sinnadama, ka Deews muhscham ne warr mirt?

Seewa. Woi ihsti ne warr mirt, un teescham wehl dshws irr?

Wihrs. Tik teescham, kâ es sinnu, ka man sawâ laikâ jamirst, tik teescham es sinnu, ka Deews, gars buhdams, ne warr mirt.

Seewa. (Wihru pee rohkas sanemdama, ar mihsliagu balsi:) Tu sinni, mihs-lajs wihrs, ka Deews dshws, un comeht ne tizzeji, ka winsch, bes kurra sinnas swirbuls no gaisa ne kriht semmè, arri mums peh; behdu leetus liks preeka faulihht spihdeht, un ka mums paschâs kahrinaschanâs buhs pastahweht tizzegeem.

Mahrtinam schabwehs affaras ozzis, winsch atsinne sawu netizzibu, apkampe seewu, un apsohlja swehti, atkal esahkt par teem fawejeem gahdâht; un raug', kad winsch atkal sahje tikluschi un neapnizzis darbotees, tad Deews wiinnu swehtija, tâ ka peh; pahri gaddeem winsch turrigaks palikke, ne kâ pirmak bijis, un daudfreil' seewas gudru padohmu swehtija, fazzidams: Prahtiga un deewabihjiga seewa irr augstaka pahf seltu un sudrabu! (Sal. f. w. 31, 10.)

D. R.

Kurzsch no abbeem gudraks?

Saimneekam, kas ar sawu puifi katts sawôs wahgôs no turgus us mahjahm brauze, galwiina palikke druffin smagga; liffehs tadcht sawôs wahgôs gulleht, un

pawehleja puischam pa preekschu braukt, sinnadams, ka winneem par wezzu un is-graustu tiltu bija ja-brauz, un bihdamees, ka, guffoht pahrbrauhoht, ne paliktu nelaimigs, tas puischam peefohdinaja, to pee tiltu mohdinahst. Bet puisis, pee tilta nahjis, un redsedams, ka fainneeks zeeti bija eemidsis, to ne mohdinaja wis, bet sirgu pee galwas nehmis, lainigi pahrwedde pahr tiltu.

Dehj brihtna fainneeks, mohdees, puis waiza, woi jau pahr tiltu effoht? — »Eham!« »Nu, kadeht tu ne dattiji, fo es tew pawehleju? Kad es buhtu eekrittis uppé un noslihjis, tad es tewi nosistu par tawu neklausischanu!«

»Saimneeks!« ta tam fazzija puisis pretti: »kad tu to buhtu dattijis, tad es tuhlin eetu is tawa deenesta un sew mekletu zittu!« D. R.

Rà tahdeem bischu behrneem warr lihdscht, kam mahtes naw.

Kad kahdam speetam woi bischu behrneem naw mahre, to tuhlin wart possht, kad wiakt, traufâ eelaissi, ne gull pulkâ, bet pa wissu traufu irr isklichduschi. Orib, bedams tahdeem lihdscht, isnemmu kahdâ rihâ agri no zitta baggata strohpa diwi woi trihs schuhaus ar zirmineem, eelez' wiaku traufa widdâ un wirsgallâ peedur ar pulkischeem (kâ jau zittu reisi mahzihes), dohd' winneem meddu us kahdahm trim deenahm, un pa diwi deenahm tohs turri aisflohdsitus. Optrâ wakkarâ attaisi is-fkreijamus lohdsimus walkâ, tad rabs bittes paliks us weetu fahdadamas, un ne kawedamahs sewim mahri isperrehs.

—s—n.

Sinna, zil naudas 19. Juli, mehn. deenâ 1844 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Nö. K.	Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Nö. K.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 30	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	6 50
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 5	—	tabaſa	80
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	—	ſweesia	2 50
—	ausu	70	—	dselſes	75
—	ſirnu	1 60	—	linnu, frohna	1 40
—	rupju rudsu: miltu	1 40	—	brakka	1 10
—	bihdeletu rudsu: miltu	1 85	—	kannepu	75
—	bihdeletu kweeschu: miltu	2 60	—	ſchichtu appinu	2
—	meeschu: putraimu	1 60	—	ueſchichtu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala	1 25	—	muzzu ſilku, eglu muzzâ	6 25
—	linnu: ſehklas	2 1½	—	laedu muzzâ	6 50
—	kannepu: ſehklas	1 50	—	ſmalſas ſahls	3 75
1	wesumu ſeena, 30 pohdus smaggu	3 75	—	rupjas waktas ſahls	4 10
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1 20	—	wahrti brandwihna, puſſdegga	6 50
			—	diwdegga	8 25

Lihds 19. Juli pee Rihges irr amahkuschi 872 fuggi un aisbrautuschu 793.

Wrihw drikkcht. No Widssemes General-gubbernementes puſſes: Dr. C. E. Napierowy.